

Stanje šolskih poslopij je razvidno iz naslednje tabele:

Šolski okraj	Skupno število ljud. šol	Skupno število		Stanje šolskega poslopija				Stanje šolske oprave			
		lastnih šolskih poslopij	najetih	prav dobro	dobro	zadostno	nezadostno	prav dobro	dobro	zadostno	nezadostno
Postojna	40	39	1	14	14	9	3	11	27	2	—
Kočevje	40	36	2	12	16	8	2	9	16	10	5
Krško	29	26	3	18	5	4	2	19	4	3	3
Kranj	39	37	—	31	3	1	2	31	3	3	2
Ljubljana, mesto	9	6	3	6	—	1	2	6	1	2	—
Ljubljana, okolica	34	35	2	12	13	9	3	13	14	7	—
Litija	22	20	2	8	1	3	4	8	8	6	—
Logatec	23	22	—	5	7	8	2	7	14	2	—
Badovljica	26	26	—	16	7	3	—	16	7	3	—
Rudolfovo	33	31	2	6	9	12	6	3	11	13	6
Kamnik	31	28	2	17	7	5	1	11	13	7	—
Črnomelj	22	23	—	10	5	5	3	2	12	6	2
Skupno	348	329	17	155	93	68	30	136	130	64	18
V %	—	95.1	4.9	44.8	26.88	19.65	8.67	39.08	37.36	18.39	5.17

Velezanimivo je poročilo o nadučiteljskih stanovanjih. Poročilo omenja o teh stanovanjih sledeče: 19 šol ali 5.46% nima nikakega nadučiteljskega stanovanja; na 21 šolah ali 6.03% je nadučiteljsko stanovanje tako, da ne odgovarja niti najponižnejšim zahtevam. Poročilo pravi dalje doslovno: „Im allgemeinen sind die Leiterswohnungen zu klein, indem sie in der Regel nicht aus 2 Zimmern, sondern nur aus einem Zimmer

und einem Kabinete nebst den erforderlichen Nebenlokalitäten bestehen; von den letzten fehlen manchmal ein Keller oder eine Speisekammer oder eine Holzlage.“ Prav malo je število onih šolskih poslopij, kjer bi bila stanovanja tudi za drugo učno osebo. — Vzrok tem nedostatkom je stara pesem: slabo gnotno stanje občin. (Dalje.)

Šolstvo v Istri.

Puljski „Omnibus“ piše: V učiteljskem listu „Napredak“ čitamo nekoliko statističnih podatkov o stanju šolstva v Istri. Te podatke je naš tovariš gotovo izčrpal iz uradnega poročila in potem bi izgledalo, kakor da šolske razmere v Istri niso tako žalostne za Hrvate in Slovence kakor se misli. Ali temu ni tako. Vsa taka uradna poročila so prekinprek lažnjiva za nas Hrvate in Slovence. To se vidi že v predstavljanju podatkov, iz katerih se zdi v prvi hip, da je šolstvo v Istri jako povoljno za Hrvate in Slovence.

Zato pa čujte, kako zvoní naš zvon! Po uradnem popisu je v Istri vsega skupaj 345.050 prebivalcev, od katerih je 143.096 Hrvatov, 477.717 Slovencev in 136.191 Italijanov. Šole so te-le: tri državne gimnazije: nemška v Pulju, hrvaška v Pazinu in italijanska v Kopru; dve realki: ena v Pulju, c. in in kr. vojne mornarice (nemška) in deželna italijanska v Pazinu, ustanovljena tudi s hrvaškim in slovenskim denarjem od italijanske signorije (večina dež. zbora) navkljub hrvaškemu gimnaziju v Pazinu. Eno učiteljske (v Kopru) s hrvaškim, slovenskim in italijanskim oddelkom, katere tri oddelke pa velikodušno štiti — nemški jezik, ki je že v zadnjih treh tečajih učni jezik za najglavnejše predmete. V tem pogledu se v zadnjem času obrača nekaj na bolje, ker se s 1. decembrom otvori prvi tečaj hrvaškega učiteljskega v Kastvu.*) Razen tega obstoji ena navtiška šola v Malem Lošinju z italijanskim jezikom; pet obrtnih nadaljevalnih šol, od katerih je ena hrvaška (v Kastvu); ena ženska meščanska šola (licej) z italijanskim učnim jezikom v Pulju — (tudi ta šola je deželna, torej vzdrževana za same Italijane tudi — s hrvaškim in slovenskim denarjem). Ljudskih šol je v vsem 180 (po uradnih podatkih), od teh je hrvaških 61, slovenskih 22, italijanskih 66, 2 nemški državni šoli (v Pulju in Opatiji) in 2 nemški vojne mornarice v Pulju. Poleg teh

nekaj privatnih: hrvaških družbe sv. Cirila in Metoda in italijanskih „Lege“.

Potemtakem bi imeli Hrvati in Slovenci skupno 83 ljudskih javnih šol, a Italijani samo 65. Ali uradna prevara je v tem, da so hrvaške in slovenske ljudske šole po ogromni večini le z eno učno osebo, dočim ima vsaka italijanska ljudska šola po dve in tudi več učnih oseb. Ako seštejemo učne osebe na hrvaških in slovenskih šolah, dobimo približno število 120 nasproti učnim osebam na italijanskih ljudskih šolah, ki jih je 200, ako ne več.

Pisarna.

XLIV.

Vprašanje:

I. Ali sme nadučitelj sam od sebe siliti kako učno osebo, da referira pri konferenci o kakem predmetu, ali ne, če ta s tem ni zadovoljna?

II. Ali sme nadučitelj kot predsednik konference prepričati zagovor ali predlog učitelja, ki ga hoče ta spraviti v zapisnik?

Nevednež.

Odgovor:

Ad I. Najprej Vam svetujemo, da pogledate v novi šolski in učni red, kaj je ondi določeno o dnevnem redu domačih učiteljskih konferenc. Ako je dnevni red domače učiteljske konference določila ona sama, je Vaša dolžnost, da vsaj na kratko označite svoje nazore o dotični točki. Ako želi le nadučitelj, da poveste svoje mnenje o tem in onem, kar sodi o Vas šolski organizem (disciplina, metoda, učila, samoučila), to je tudi Vaša uradna dolžnost. Da bi pa morali Vi o predmetih obširno referirati na tak način kakor dijak v šoli, to ni Vaša dolžnost, ker sodi to v oddelek Vašega nadaljnjega izobraževanja, zakar ima nalogo, skrbeti okrajni šolski nadzornik, ki mu pa tudi državni in deželni šolski zakoni in ministrski ukazi te dolžnosti ne nalagajo,

*) Glej naš današnji tozadveni članek!